U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **K. M.**, zast. JUDr. Jaroslavou Vančurovou, advokátkou, se sídlem Na Pláni 2, Jablonec nad Nisou, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 10. 2011, č. j. 64 Az 32/2009 - 22,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně JUDr. Jaroslavě Vančurové **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce 4800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 5. 2009, č. j. OAM-288/VL-18-08-2009, zamítl žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Podle žalovaného byla důvodem žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany snaha o legalizaci pobytu na území České republiky za účelem jejího dalšího léčení. Žalovaný uvedl, že výčet důvodů pro udělení mezinárodní ochrany je taxativní, přičemž skutečnosti uváděné žalobkyní nelze podřadit důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Problémy žalobkyně byly způsobeny výhradně ekonomickými problémy na Ukrajině, neboť nebyla schopná splácet dlužnou částku. Žádostí o udělení mezinárodní ochrany si chtěla žalobkyně legalizovat pobyt, aby se zde mohla i nadále léčit. Žalovaný konstatoval, že problémy žalobkyně nejsou natolik závažné, aby je bylo možno podřadit pod ustanovení zákona o azylu. Žalobkyně sama potvrdila, že se v zemi původu mohla se svým onemocněním léčit, ovšem musela by vyhledat zdravotnické zařízení a za léčbu platit. Právní nástroj mezinárodní ochrany však nelze zneužívat za účelem legalizace pobytu v České republice. Žalovaný poukázal na to, že potřebu úpravy pobytu cizinců na území České republiky řeší zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České

republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 326/1999 Sb.“). Žalobkyně dále podle žalovaného neuvedla žádné důvody, jež by znamenaly nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Proto žalovaný dospěl k závěru, že její tvrzení nelze podřadit pod žádnou z forem mezinárodní ochrany podle § 12 a § 14a zákona o azylu.

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 10. 2011, č. j. 64 Az 32/2009 - 22, byla zamítnuta žaloba žalobkyně proti uvedenému rozhodnutí žalovaného. Soud se z hlediska uplatněných důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany ztotožnil s právním názorem žalovaného, neboť podle něho v tvrzeních žalobkyně nebylo možné shledat důvody pronásledování podřaditelné pod důvody mezinárodní ochrany podle zákona o azylu. Soud poukázal na to, že žalobkyně žila na území České republiky po dlouhou dobu nelegálně a v roce 2006 došlo k jejímu správnímu vyhoštění. Až v žalobě pak žalobkyně poprvé uvedla, že jí po návratu na Ukrajinu hrozí nebezpečí smrti. Tvrzení, že v České republice je dostupná lepší lékařská péče, soud označil za azylově irelevantní. Soud dále uvedl, že žalovaný vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a žalobkyně měla možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k pokladům pro jeho vydání. Žalovaný tedy podle soudu nepochybil, pokud žádost žalobkyně zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu.

Ve včasné a ustanovenou zástupkyní doplněné kasační stížnosti žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) namítla, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podala z vážných zdravotních důvodů, které zapříčinily její obavu o život. V roce 2008 stěžovatelka onemocněla onemocněním štítné žlázy, má podstoupit další vyšetření a zvažuje se operační zákrok. K tomu přiložila zprávu ošetřující lékařky. V České republice je jí léčba umožněna, avšak v zemi původu nebude mít stěžovatelka finanční prostředky, aby si léčbu hradila, nehledě na neporovnatelnou úroveň lékařské péče. Žalovaný si neopatřil žádné zprávy o dostupnosti lékařské péče a rozhodoval podle neúplně zjištěného skutkového stavu. Odkaz v žalobě na to, že stěžovatelce v případě návratu do země původu hrozí smrt, uvedla proto, že pokud se prokáže zhoubné onemocnění, představuje pro ni léčba v České republice naději na další život. Podle jejího názoru žalovaný ani soud dostatečně nezvážili, že návrat na Ukrajinu je pro stěžovatelku s vážnou nemocí život ohrožující skutečností. Ze všech uvedených důvodů je stěžovatelka přesvědčena, že splnila podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 10. 2011, č. j. 64 Az 32/2009 - 22, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na závěry obsažené v žalobou napadeném rozhodnutí, přičemž je i nadále přesvědčen, že postupoval správně, pokud žádost žalobkyně zamítl podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. V průběhu správního řízení nevyšlo najevo, že by žalobkyně byla v zemi původu pronásledována z důvodů azylově relevantních. Žádost byla podána ve snaze legalizovat pobyt na území České republiky. Podle zdravotní dokumentace pak nejsou zdravotní potíže žalobkyně natolik závažně, aby bylo možné podřadit je pod ustanovení zákona o azylu. Legalizace pobytu z důvodu dalšího vyšetření a ošetření žalobkyně není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany ani doplňkové ochrany. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto judikátu *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“*

O přijatelnou kasační stížnost se tak podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.

2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:
a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního

charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud úvodem konstatuje, že jakkoli je smyslem azylového práva poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí mezinárodní ochrany jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut mezinárodní ochrany je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46, www.nssoud.cz).

Stěžovatelka je přesvědčená o tom, že žalovaný měl vyhodnotit její zdravotní problémy jako důvody pro udělení doplňkové ochrany.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti poukazuje zejména na rozsudek ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, dostupný na www.nssoud.cz , podle něhož *„článek 13 části II Evropské sociální charty (publ. pod č. 14/2000 Sb. m. s.) zakládá České republice závazek k poskytnutí sociální a lékařské pomoci pouze po dobu legálního pobytu cizince, který je občanem jiné smluvní strany této charty, na českém území; nikoli závazek, aby úroveň zdravotní péče, jíž dosáhne v době tohoto pobytu legalizovaného z důvodu azylového řízení, mu byla zachována i po skončení tohoto řízení. Tím spíše nelze shledat, že by ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany a následné vycestování cizince založilo rozpor s mezinárodními závazky ČR, na nějž pamatuje § 14a zákona o azylu. Ten totiž ve svém odstavci 2 písm. d) myslí na situace odlišné, svou povahou vycházející ze zásady non-refoulement.“*

V případě stěžovatelky nebylo možné dospět k závěru, že by jí v případě návratu do země původu byla odepřena lékařská péče; ostatně tuto skutečnost ani stěžovatelka netvrdí. Nejvyšší správní soud sice v rozsudku ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 - 89, dostupném na www.nssoud.cz, judikoval, že *„žadateli o mezinárodní ochranu, který trpí závažnou nemocí (zde HIV/AIDS), může hrozit skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu - mučení nebo nelidské či ponižující zacházení - spočívající v tom, že mu v zemi původu nebude dostupná potřebná zdravotní péče. Výklad pojmu „vážná újma“ musí v těchto případech vycházet z rozsahu zákazu mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení, jak je zakotven v čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.).“*

Toto rozhodnutí však nelze aplikovat na zde souzenou věc. Stěžovatelka nepopřela fakt, že jí na Ukrajině může být poskytnuta zdravotní péče, byť za jiných podmínek než v České republice. Navíc z lékařské zprávy připojené ke kasační stížnosti nevyplývá, že by problémy stěžovatelky se štítnou žlázou měly povahu závažné nemoci. Z těchto důvodů nebylo možné dospět k závěru, že aktuální zdravotní problémy stěžovatelky svědčí

o existenci hrozby vážné újmy a představují tak důvod pro udělení doplňkové ochrany uvedený v § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 120 a § 60 odst. 3 věty první s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta. Stěžovatelce byla pro toto řízení před soudem ustanovena soudem zástupkyní advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Výše odměny advokátky a náhrada jejích hotových výdajů byly stanoveny podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů, a to za dva úkony právní služby spočívající v první poradě s klientkou včetně převzetí a přípravy zastoupení a v doplnění kasační stížnosti ze dne 16. 3. 2012, a za dva s nimi související režijní paušály, tedy ve výši 2 x 2100 Kč a 2 x 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) a d), § 13 odst. 3 citované vyhlášky]. Ustanovené advokátce se tedy přiznává odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 4800 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. dubna 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu